

Előfizetési ár:

Egész évre . . . 12 kor.
Fél évre . . . 6 „
Negyed évre . . . 3 „
Egy szám ára 20 fill.

Hirdetések

és nyilvántartási közlemények
jutányosan közöltetnek.

VÉGVIDÉK

Politikai hetilap.

Szerkesztőség

és
kiadóhivatal

Gromon-utca 2. sz. a.

Wittigschlager K. ezégnél

→←

Közlemények, előfizetési és
hirdetési díjak, úgy a lap
szétküldésére vonatkozó
panaszok a kiadóhivatalba
küldendők.

Megjelenik:

minden vasárnap reggel.

Felelős szerkesztő:

Feymann Gyula

ügyvéd.

Hirdetések

Wittigschlager K. könyvkereskedésében is felvételnek
Gromon-utca 2. szám.

Degeneráció a magas körökben.

Ne kárhoztassátok azt, a ki szive vágyát követve leszál a trón lépcsőjéről, hogy boldoggá lehessen. Ne dobáljátok meg kövel és sárral, aki a nagy magasságban; ott a hideg márvány palotában botlik, aztán esik-esik szédületesen gyors zuhanással ide közénk, a meleg, de biztos földre, hogy új életcélt és boldogságot találjon. Mert a mi szégyen hull reá a botlása miatt, olyan hős ő a szive szerelmében. Királyi férfiak és királyi leányok éppen olyan emberek mint mi, de egészen másképpen házasodnak, mint a közönséges halandók. Mi követhetjük szívünk vágyódását s egész életünkre azt a férfit vagy nőt köthetjük magunkhoz, aki nekünk rokonszenves, akiről hiszszük, hogy békés szeretettel hajózhathatunk keresztül vele az élet tengerén. Egész más a sorsa az uralkodó családok tagjainak, az ő frigyüket nem az égben kötik, hanem a külügyminiszteriumokban vagy legjobb esetben a családi tanácsban. Összekerül két magasrangú dús gazdag lény, akiknek módjában áll e világon minden gyönyörűséget megszerezni csak egyik másik szív vonzalmát nem. Összekerül két idegen lény és hidegen egymáshoz való vonzódás nélkül, az életnek érdeket, színt és melegséget adó szeretet nélkül mulnak el napjaig egymás mellett. A szív, a vér kárpótlást keres és sehol nincs annyi tilos szerelmi viszony, mint az uralkodók udvaraiban. De aztán akad közöttük olyan férfi és olyan nő, aki többre becsüli szerelmét, semhogy azt mint valami bűnös dolgot, titkolja a világ előtt. Szerelmével a nyilvánosság elé lép, szive választottjával, kiben meleg, piros polgári vér csörgedez, az oltár elé lép s férj és feleség lesznek. Isten és a világ törvényeinek rendelkezése szerint. Itt van Stefánia trónörökös, Seefrid gr. s legutóbb Ferencz Ferdinánd trónörökös házassága. Megezik aztán, hogy botránként tüntetik

fel, mint azt a legutóbbi a trón árnyékában szőtt szerelmes regények bizonyítják.

De mi nem a regényes, botránys részleteit nézzük ezen eseményeknek, hanem dicsőségét zengjük a bátor szíveknek, melyek olyan erősen tudtak érezni, harcra keltek szerelmük védelmében az egész világ ellen, melyben eddig éltek.

Igen, erre szükség is van. Had frissítse fel a lassu, hideg királyi vért a meleg és piros polgári vér. Ugy áll már a dolog, hogy a szónak embertani életében nagy szükség van már vérfelújításra Europa összes uralkodó családjainál. A történet lapjait fordítgatván látjuk, hogy a multban is számos királyi család elzüllött, degenerálódott, aminek csak az egyetlen oka volt, hogy az uralkodó családok kizárólag egymás között házasodtak. A zsarnok kéjencz, fanatikus, beteglelkű s rossz királyok az ilyen degenerált családokból származtak, egytől, egyig, mind valamennyi. Mig ellenben ott, ahol a házasulandó királyfi leszál a nép közé, hogy arát válasszon magának, egészséges, öntudatos, jószívű utódok gondoskodnak népük jólétéről.

Manapság is úgy vagyunk, hogy Europa legtöbb uralkodó családja degenerált a folytonos egymás között való házasodás folytán. Ugyanígy vagyunk a magas arisztokráciával is, melyek óvakodnak a messalianc-tól, s olyan ember példányokat teremnek, melyek nap-nap után jobban megtöltik a folyton szaporodó ideggyógyintézeteket. Hogy milyen borzalmas, szinte elképzelhetetlen betegségekben szenvednek az ilyen gyógyintézetek lakói, azt Kraft—Ebing nagy munkájából tudhatjuk meg legjobban. A degeneráció ellen csak a vérfelújítás használ. Pedig ennek minden bástyánál erősebben állják útját a drákói szigorúsági családi törvények, sőt sokhelyütt, mint például Ausztriában is az alkotmány.

S hogy ez a bástya, mely az egyéni

szabadságnak is csufjára van, leomoljon, az érdeke az uralkodó családoknak és népekben egyaránt. Mi nem botránkozunk meg az udvarok ugynevezet „szerelmi botránjai“ fölött, hanem a szív és vér, a természet diadalát látjuk bennük.

Az év története.

A földgolyó tengelye körül forog és megint lepergett egy esztendő.

Egy új év következik. Észrevétlenül suhanva köszönt reánk. Semmi sem j-lzi, semmi sem érezteti közleledését. Minden halad tovább, a természet rendje nem ismer zökkenést, nyugalmat, pihenést. Csak a véges életű ember lelke rezdül meg egy percre, hogy megint lepergett a nagy homok óra, mely csak a multat méri, de a jövőbe nem mutat.

A toll, mely egy esztendő, eseményeit szántja papírra, nem szokel olyan függén, mint a gondtalan és jelentőség nélküli hétköznapi robotjában. Itt is, ott is megáll, elmerengve a letűnt idők egy-egy határozlopánál. Van-e mit elsírni, van-e min örülni. Mit rabolt el a végtelenségbe a mult év és mit valószínűleg meg a sok reménykedésből. Az elsárgult lapok, a fölgylemlő emlékek mindenről számot adnak. De ha megnyugszunk is a multban, az új határnál ránk nehezedik a beláthatatlan jövő ezer sejtelme: megint egy új év . . . ki tudja, talán nekünk az utolsó . . . Mire az élet emberpusztító kereké megint egyet fordul, mire újra együtt lesz egy év története, ki tudja, ki lesz a krónikása háromszázhatvanöt nap örömeinek, bánatának, eseményeinek . . .

De most még föl a gátra. Egy esztendő haladt el mellettünk és mint annyiszor, egy új év közleg a vigasságos, gondtalan szilveszteri éjszaka sötétjéből. Bucsuzunk a letűnt időkől és köszöntünk hittel és reménységgel a jövőt. De mielőtt elhaladnánk az emberi élet nagy határjelzőjénél, nézzük meg, mit irt rá 1902. Klója, lapozzuk át még egyszer a mult esztendő krónikáját.

Időrendben itt következnek a nagyobb események:

Január: A Budapesti Hirlap cikket közöl arról, hogy Petőfi koponyáját megtalálták. Kecskeméti Győző, a főváros sikkasztója, levelet ír a Pesti Hirlapnak. Tomka Samu dr. orvos albetörést követ el egy biztosító társaság megkárosítására. Erzsébet, Stefánia leánya, nőül megy Windischgrätz Ottó herceghez. Vázsonyi Vilmos Debrecenben beszédet tart, mely Kinizsi aposztrófálása miatt nagy vihart szül.

TÁRZA

Vágy.

Hogyha néha csendes órán
Nem nyugúz az élet gondja,
Elragadnak eszmék, vágyak
S lellem szárnyát bontogatja.

Megkísérli, próbálgatja,
Hogy talán útott az óra,
Hátha itt az ihletett perc
S már elég erős a tolla.

Óh, ha feltudnék repülni
S lent a fellegekbe járni,
Földi nyúgtól szabadulva
Büszke sasként messze szállni.

Irti úgy, a mint szeretnék,
Eldalolni, a mit érzek,
Testesitni mind az eszmét,
A mi egyszer megigézett.

Elsusogni a szellővel
Szivem titkos, édes álmát,
Elharsogni a viharral
Izzó lellem indulatját.

Mért is nem tudok repülni
Mért is kell itt alant járnom,
Kenyér szerzés gondja mért köt,
Mért igaz le szolgál járnom?

Mért is nem lehet dalolnom,
A mikor dalolni tudnék,
Mért is kell ilyenkor bujnom
Poros aktát, száraz törvényt.

Földre nyomva, szárnyazogtetten
Mért is kell hiába várnom?
Mégis — mégis szent poezis
Élni én csak érted vágyom.

Nemo.

A gyógyíthatatlan beteg.

Irt: Francis Coppé.

Ez a történet, amit el akarok mondani, azok közé tartozik, amelyekben a nagyképt ezimikusok mosolyogni szoktak. Van még egy sajátja is. Az, hogy különféle változatban sok író irta már meg. Talán magam is. De engem — hogy a mult esztendő nyarán néhány napot egy vidéki városkában töltöttem — annyira megkapott az eset, amelynek az igazságáról meggyőződtem, hogy mindenképp érdekesnek találtam és most elmondom.

A helyőrségi kórház orvos-parancsnoka unottan kérdezte a délutáni látogatás előtt az ügyeletes katonarost.

— Van új beteg?
— Egyet hoztak, parancsnok ur.
— Komoly eset?
— Csak felületesen néztem meg eddig.
— Gyalogos?
— Nem, parancsnok ur, huszár.
— No, kezdjük ennél a látogatást.

És bementek egy első emeleti betegszobába. Itt bizony nem nagyon mosolygott a pompa, meg a jólét.

Katonásan egyszerű, de katonásan tiszta is volt minden.

— Melyik az? — kérdezte az ősz parancsnok.

Az ügyeletes katonarost a 7-es számú ágyra mutatott.

— Itt van!

Ott feküdt egy emberi rom. Pergament arcú ólmos szemek, izzó ajkak.

A parancsnok arcára egy kis melegség tült ki:

— Hogy hívnak, fiam?

Vergődő, kínos suttogás volt a felelet:

— Jean Palannak, szolgálatjára.

— Huszár vagy?

— Igenis.

— Van rangod?

— Szakaszvezető altiszt . . . És itt erőtlensül, lankadtan megakadt a szó az égő ajkakon.

A két doktor megfélekedezett egy kicsit a szokásos katonai bánásmódról: kiméletesen megvizsgálták a beteget.

A parancsnok csóváltgatta a fejét:

— Komoly az eset! Komoly! Tudógyuladás . . .

Nem tudom, mint lábál ki ez a fiu.

A másik orvos szinte kellemetlenül belenyugodott mindjárt:

— Biz ebből nem lesz ép ember.

A parancsnok idegesen közbeszólt:

— Lelketlenség volt az ezredétől, hogy megvárta, míg félhalott lesz s csak akkor küldte ide.

Megsimogatta a beteg verejtékes homlokát:

— Mondd édes fiam, régóta vagy beteg?

Amannak a szava suttogó volt:

— Valami . . . valami hat napja . . .

A parancsnok szeliden mosolygott:

A parlament előtt nagy tüntetések folynak Vázsonyi ellen, a parlamentben nem engedik szóhoz jutni. Molnár Antal képviselő meghalt.

Február: A trónörökös Pétervárra tervez utat, mely elmarad a fölháborodás miatt, melyet az kelt, hogy Zichy Jánost szemelték ki a trónörökös kisérijét. Triesztben véres sztrájk ütött ki a kikötő munkások között. A sztrájk elnyomására statáriumot hirdettek. Mohay Sándort igazságügyi államtitkárrá kinevezik. Szenzációt kelt a Pesti Hírlap Jókay-afférja. A korszor író a Magyar Nemzetben írott cikkéért a Pesti Hírlap elbocsátja kötetlenségéből. Barcelonában munkás-forradalom üt ki. Henrik, porosz herceg, Vilmos császár öcsése. Amerikába utazik, ahol nagy ünnepekkel fogadják. Németország és az Egyesült Államok politikai érintkezésének feltüntetése céljából. A parlamentben nagy nemzetiségi vita keletkezik. Szereplői: Korodi-Lutz, Lurtz és Rákosi Viktor. Az angolok győzelmet aratnak Transwalban.

Február hallottai: Tibád Antal közigazgatási bíró; Györi Elek ügyvéd, országgyűlési képviselő; Nagy Kálmán szobrász és Szigeti József színművész.

Március: Hegedűs Sándor kereskedelmi miniszter lemondása. Horánszky Nándor kinevezése. A Ház megsemmisítő határozatot hoz Gabányi díszadi mandátumára nézve. A burok győzelmet aratnak. Methuen angol tábornok seregét elfogják. Fejerváry Géza báró honvédelmi miniszter meg akar válni tárcájától Horánszky kinevezése miatt. Az országos szűrésűgyesületben a brettli kérdést leszavazzák. A zentai hid összeomlása.

Március halottai: Tisza Kálmán, Feleki Miklós, Tolnai Lajos.

Április: Az angolok vereséget szenvednek Transwalban. A Beöthy-Liptai affér. Választások Franciaországban. Humberték százmillió családja kiderül.

Április halottai: Horánszky Nándor kereskedelmi miniszter, Wesseley Károly költő (öngyilkosság) gróf Pálffy Elemér testőrkapitány.

Május: Láng Lajos kereskedelmi miniszter kinevezése. Wickenburg Márk kereskedelmi államtitkárrá kinevezése. A martiniquei nagy katasztrófa. (Mont-Pelée kitörése). A tápei mandátumot megsemmisítik. A főrangnak a budapesti Tattersaalban a Klotild-szeretetház a király jelenlétében carousselt rendeznek.

Május halottai: Ráth Károly, Xaver de Montepin, Szapáry István gróf, Késmárczky Tivadar, báró Vécsey József, báró Bánffy Dánielné.

Junius: Az angolok megkezdik a burokkal a béketárgyalásokat. Mangra Vazult megválasztják aradi román püspöké. (A király megsemmisítette a választást). Pavlovics Lyubomir botránya. A tápei és csongrádi mandátum ügyében vizsgálatot rendelnek el. Korn Arturt hathavi államfogházra ítélik igazgatásért. Transwalban megkötik a békét. Az angol király betegségeinek híre. Forgách Antal gróftól kigolyózzák a Nemzeti Kiszínóból. A hármas-szövetséget megújítják.

Junius halottai: Pável Mihály nagyváradi gör. kel. püspök, Zempléni P. Gyula író, Lonovics József csanádmegei főispán, Hunyady Imre gróf főrendiházi tag, Albert szász király.

Julius: Erdei Sándor Petroné meggyilkolja. A braganzai herceg botránya. A velencei campanile összeomlik. Lord Salisbury lemondása. A francia szerzetesek kiutasítása és javaik elkobzása. A budapesti kosaras-asszonyok bünténye.

Julius halottai: Sós Lajos (öngyilkosság), Dobsa Lajos drámaíró, Schlauch Lőrinc nagyváradi bíboros, Ledochowszky Miciszláv gróf bíboros, Vadnai Károly, a Budapesti Közlöny szerkesztője.

Augusztus: Edwárd királyt megkoronázzák Csatádon Lenau születésének századik évfordulója alkalmából ünnepet tartanak. Szerényi-Györfly affér

székely háziipar fonógépek miatt. Mattasich-Keglevich gróf kegyelmet kap. Nagy akció indul a pángermánok megfékezésére.

Augusztus halottai: Ráth Zoltán statisztikus (öngyilkosság), Mayer Lukács bur tábornok, Inczédi László költő, Plósz Pál egyetemi orvostanár, Schenk Frigyes, Lauka Gusztáv, Margit Zofia osztrák hercegnő, Tisza László, Borostyán Nándor író.

Szeptember: Zágrábban óriási zavargások folynak a szerbek ellen. A tengerszem ügyében a lengyelek javára hoznak ítéletet. Kossuth Lajos születésének századik évfordulója. Az ország ünnepe. Lipót és Stefánia közti viszály.

Szeptember halottai: Steindl Imre műépítész, Hajnik Imre jogtanár, Hieronymi Béla kuriai bíró, Keleti Gusztáv festőművész (öngyilkosság), Heller Gusztáv természetvédő. Kirchow természetbúvár, Sniere Gyula, a szabadalmi osztály főnöke, Henriette belga királyné halála. Zola Emil.

Október: A kolozsvári Mátyás-szobor leplezése és a Mátyás ünnep. A katonai javaslatok beterjesztése a póttartalékosok behívása ügyében. Böhm Adolf Aradon 300 000 koronát sikkaszt. A rovásírás vitái. Óriási szénstrájk New-Yorkban és Franciaországban. Az új parlament megnyitása. Korn Arthur kiutasítják. A braganzai herceg kilép a hagseregből. Az osztrák magyar bank új bankjegyeket ad ki. Weizer gyáros milliókat hagy Aradnak. Óriási acetilén robbanás Orsován. Sándor király botránya Draga királyné hűgával. Az algyői vasúti hid eltolása.

Október halottai: Ruttkayné Kossuth Lujza, Király Pál, Beretvás Endre főrendiházi tag, dr. Sárkány József törvényészi elnök (öngyilkosság).

November: A nemzeti szalonban nagy tűz üt ki. Blaha Lujza megvált a Népszínházról. Hegyi Antal megszökik. A Gotterhalte ügy (Nessi) a parlamentben. A belga király ellen merénylet követnek el. Az első válság hírek. Kecskeméthy elfogatásának híre. A magyar nemzeti múzeum jubileuma. Korn Arthur Berlinbe kezdi meg agitációt.

November halottai: Kubinyi György orsz. képviselő, Országh Sándor min. tanácsos, Krupp Alfréd.

December: Kolozsvárt kivégzik a levélhordó gyilkosát. Szombathelyen halálos kimenetelű pistolypárbajt vívnak. Az osztrák magyar hajóhad Szaloniki elé megy. Hegyi Antal Amerikába letelepszik. A közös hadügyminiszter lemondása. A Humbert családot elfogják. A szász trónörökösnek megszökik. Rákosi Jenő főrendiházi tag lesz.

December halottja: Rác János dr. román agitátor.

A tuberkulózis elleni mozgalom hazánkban.

(Tuberkulózis.) Immár életre kelt s mindjobban izmosodik, Istennek hála! Megértettük mi is, mint a többi művelt népek gyermekei a veszedelem nagyságát, mely a gümők betegség rémes uralkodásában rejlik s esetleges továbbterjedésében rejlenék. Össze-fog lassacskán minden tényező a köznyomorosság ez egyik nagy okának kisebbitésére, s hogy jövő nemzedékünknek több egészséget hagyjon örökül.

Az államkormányzat élénk figyelmet szentel ugyan az ügynek. Népszerű füzeteckét terjeszt „A tüdővészről való óvakodásról” (kiadja a m. kir. belügyminisztérium); anketeket tart a tuberkulózis ügyben, melyek eljésen. 1902. október 17-én, Széll miniszterelnök maga is megjelent s az eszmecsereben a legnagyobb melegséggel résztvett; a sanatoriumi mozgalmat segítyezi a kormány, s reménység van reá, hogy a gyermek-tuberkulózis korlatozására maga veendő kezébe az áldásos iniciatívát.

A törvényhatóságok tevékeny munkára buzdulnak a nagy ügyben. Budapest az ország mintasanatoriumának föllállítására segédkezett nyújtott, tisztifőorvosa minden igyekezettel rajta van, hogy a székesfőváros közegészségügyi viszonyai, a gümőkórra különös tekintettel is, javíttassanak (l. műhely-szabályrendelet tervezet), a municipium közegészségügyi ügyosztálya egy fertőtlenítő szabályrendelettel dolgozik, mely a kötelező fertőtlenítést a tüdővészre is ki akarja terjeszteni. Békés vármegyében 1/3%-os pótdadót szavazott meg (1901) létesítendő sanatoriumának költségeire; a megye öt közsege ajánlott föl ez intézet számára nagy ajándékokat, részben építőanyagot és fuvart, meg utápitést is. Békésben e mozgalom élén a megye felelős lelkű főispánja áll. Vas megyében az alispán jár elől jó példával a Szombathelyen létesült „Tuberkulózis ellen védekező egyesület” nemes munkájában. Pest, Szabolcs vármegyék, Debrecen város a budapesti sanatorium-egyesület anyagi támogatásával járulnak eddig-igle hozzá a gümőkór elleni fegyverkezés föladatának megoldásához.

És hozzálát mindjobban a nagy akcióhoz minden jóért lelkesülő társadalmunk. Résztvevett az első nagyszabású hazai tüdőgyógyintézet megalkotásában s jelenleg az Erzsébet-Sanatorium föntartásának terhét viseli; további egyesületeket alakít a tüdővész elleni védekezésre hazánkban, már meglévő egyesületei által közvetve is munkál ez irányban, hogy csak az Országos Közegészségügyi Egyesület elleni védekező osztaályának a tuberkulózis-ügyben eddig rendezett föolvasásait és közrebocsátott kiadványait említssem. Orvosaink mindenfelé az országban foglalkoznak a tuberkulózis kérdésével. A Korányi Frigyes gyűjtötte szövének fönnen kezd világotlani hazánk közegészségének hivatott 6rei lelkében. Bókay János tanár csak nemrég fogott tollat a tenger melléki magyar gyermekkorház létesítése érdekében skrofulás apróságainknak. Torday Ferencz kevéssel ezelött megjelent munkája az „Egészség gazdasági jelentőségéről” a tüdővész kérdésével behatóan foglalkozik, Pertik és Preisz Hugó intézeteiben a tuberkulózis problémájának újabbban a legbehatóbb figyelmet szentelik a tudományos vizsgálódás terén. Hochhalt a Szent István-kórház sátorkezelése mellett elért eredményekről, mely kezelésmód a sanatoriumi gyógyításnak kórházakban kivihető egyik imitációjá, pár héttel ezelött számolt be a budapesti közkörházi orvostársulat ülésén. A budapesti kir. Orvosegyesület az év tavaszán megalkotta külön tuberkulózis-bizottságát Korányi elnöke alatt, mely bizottságnak eddigi üléseiben több az I. belklinikáról s egy az Erzsébet-sanatoriumból származó idevágó dolgozat olvastatott föl. — A budapesti általános munkás-betegsegélyező pénztár Szt-Endrén saját tagai számára már 1897-ben állított egy, bár szerény méretű, tüdőgyógyintézetet, melynek orvosa, Weisz A., látva az ott elérhető eredményeket, nem késett a propaganda egyik terjesztőjévé szegődni. A pozsonyi munkások mozgalmaról csak pár napja olvastunk a lapunkba. Akciójuk egy másik fontos oldalról, a munkások higiénájának javítása után, fog a tüdővész ellen sikra szállani.

Legföltünöbben mutatja azonban, hogy a tuberkulózis elleni védekezés szükségessége mennyire áthatja immár a mi társadalmunkat is, az a körülmény, hogy immár Budapesten kívül az ország hat más pontján keletkeztek vagy vannak keletkezőben sanatorium-egyesületek, melyek gyógyítható szegénysorsú tüdőbajosok számára állítandó intézetek létesítését tüzték ki nem kis föladat gyanánt; nevezetesen Békés-Gyulán, Hódmezővásárhelyt, Szombathelyen, Szegeden, Aradon és Nagyváradon.

Ezek eddigi eredményei, mint látni fogjuk, máris biztatók.

Városi közgyűlés.

Mult év december hó 31-én megkezdett de elhalasztott közgyűlését a törvényhatósági bizottság f. évi január hó 5-én folytatta illetve fejezte be.

Soha illet. Az 1902. év utolsó rendes közgyűlését 1903-ban tartották meg. Rövid volt az elmúlt év az egyik tengeri kigyó, a tisztviselői fizetések rendezésének letárgyalására. A majdnem két év óta húzott-halasztott ügyet végre valahára elintézték.

De hogyan: elvben, pancsovai módra. Valószínűleg abból az elvből indultak ki a jólakott városatyák, hogyha ők két évig iz-zadva bábáskodtak a különféle rendes és külön bizottságok ülésein míg a rendezés ugy a hogy megszületett, akkor a tisztviselők is várhatnak még egy kicsit, az öszön megejtendő tisztújításig.

Mert a határozat szerint a felemelt fizetéssel írják ki a pályázatokat. Bár nem tudjuk még mi indította az indítványozókat, hogy a jelenről menfeledekze, csak a jövőről gondoskodjanak, annyj azonban bizonyos, hogy a felemelt illetmények élvezetbe lépésének ezen indokolatlan eltolása lelketlen, méltánytalan és főleg igazságtalan. Lelketlen azért, mert a tisztelt városatyák

— No, nem kell kétségbeesned. Meggyógyulsz, olyan egészséges leszel két hét múlva, mint a makk.

A beteg fáradtan sóhajtott:

— Én már nem élek meg.

Meleg szigorúsággal felelte a másik:

— Micsoda ostoba lemondás ez? Nem szégyenled magadat, hogy szakaszvezető létedre ilyen gyáva vagy? ... Azután esendesebben folytatta: Rendes ápolásod lesz, orvosságot kapsz és — tizenégy nap múlva kutyabajod sem lesz. Az orvosság majd talpra állít.

A beteg katona arca eltorzult a mosolytól:

— Az orvosság?

A parancsnok csudálkozott ezen a hangon:

— Igen, az orvosság. Hát te ezt olyan furcsának találod? ... No, szakaszvezető fiam, ne beszélj bolondokat, ha beteg is vagy. Már holnap jobban leszel, meglátod.

Az öreg katonarvos nagy jóindulattal gondolta ezt, jóindulattal kezelte is a lázban vonagló katonát, az ötödik nap azonban látta, hogy itt melegségre „szó sem lehet.”

Látszott rajta, hogy nagyon bántja a dolog:

— Kár ezért a jóképtű fiúért — mondta az ügyeletes orvosnak. — A mai éjszakát semmikép se éli túl. Semmikép sem. De éppenséggel nem kizárt dolog, hogy egy pár óra multán: halott.

A mint kimentek a doktorok a betegszobából, előttük állt egy tisztiekintetű, öszfajú parasztság, meg egy csattanóan piros arcú, fiatal parasztleány.

— Megkövetjük alásnan a tábornok urat ...

A kórházparancsnok elmosolyodott:

— No, nem vagyok generalis. Hát mi jár-taban vannak?

— Mi bizony a fiam ügyében jöttünk.

— Alásnan kérem: Jean Palan a neve.

Az öreg katonarvos elkomolyodott:

— Maga az édes anyja, ez a leányka meg talán a testvére.

A parasztság szorúsággal felelte:

— Én az anyja volnék, ez meg itt a mátkája.

Meghatottság vibrált a kórházparancsnok tekintetében.

— Még jókor érkeztek.

— Szent Isten ...

— No, jó asszony, az isten szent akaratában meg kell nyugodni ... Én is megszerettem a fiut, de nem tudott azon az orvosi tudás segíteni ... Meg ma éjjel ...

A leányka beleszédtült.

— Szeretsékes uram te légy velem.

Az orvos szemében ott settenkedett egy köny:

— Menjete be hozzá, két óra múlva visszajövök én is. — És magában azt gondolta, hogy akkorra már kiszállt abból a szegény fiúból a lélek.

... Este 6 óra felé szinte elkábult az ösz katonarvos a bámulattól: Jean Palan ott feküdt az ágyában, boldog mosoly az arcán s nyugodtan, tisztán így szólt:

— Parancsnok úr, sokkal jobban vagyok. Talán már megélek én is. Érdemes is élni ...

És a boldogság könye rezgett a szemében, a mint előbb a fehérhajú matronára: az édes anyjára, azután pedig a ragyogó tekintetű fiatal lánykára, a mátkájára nézett ...

mindegyike inkább a jelenben szeret élni mint a bizonytalan jövőben, méltánytalan és igazságtalan pedig azért, mert a legtöbb és leg-sanyarabb fizetési tisztviselők rövidítettnek meg leginkább. Mert míg a főtisztviselők mindegyikének (1—2 kivételével) felemelték az utolsó 3—4 év alatt 4—800 koronával a fizetését, a minék élvezetében is vannak azóta, addig a kicsinyeket mindig üres ígéretekkel tartották és most újból várjanak még egy évig és akkor majd nekik is felemelik a fizetésüket először mikor a többiekkel már a sorszor esik ez meg. Ezen lehetne talán még segíteni, csak gondolkozzék egy kicsit e fölött az állandó választmány és annak indítványu alapján a közgyűlés.

De talán az egész vonalon is lehetne segíteni, mert mégis csak furcsa, hogy már 1901-ben kimondotta a közgyűlés, hogy a tisztviselők jelenlegi fizetése elégtelen a tisztességes megélhetésre és akkor hosszas és mondjuk csak őszintén mesterségesen vontatott tárgyalások után elhatározzák 1903. januárban hogy 1904-ben megadják a létminimumot.

Ha a jelenlegi fizetés elégtelen — pedig elégtelen — akkor a legszükségesebbet már 1903-ban és meg kell adni.

E fölött gondolkozzanak a mérvadó városatyák.

* * *

A folytatólagos közgyűlésről adjuk a következő tudósítást.

Elnök, bajsai Zákó Milán főispán pontban 9 órakor nyitotta meg a közgyűlést. Üdvözölve a közepes számban megjelent városi képviselőket igen találó szavakban mutatott rá az áll. tisztviselők fizetés rendezési mozgalomra, kiemelve hogy a városi tisztviselők szerényebb anyagi helyzetének javításáról fog a közgyűlés határozni.

A fizetés rendezés illetve emelés mellett felszólalt Graff J. Pál, Graff Gusztáv, Fa István, Winterfeld János, Gruby Ignác, Martin Imre; ellene szölkak dr. Jovanovics István, dr. Lazarevics György és dr. Alexics Ssilárd.

A napirenden állott ügyek a következőleg intéztettek el:

14.) A tisztviselők fizetésének rendezésére küldött bizottság javaslata. — A városi tisztviselők fizetési majdnem három órai vita után nagy szöbbséggel a következőleg rendezték illetve emeltek:

	Jelenlegi fizetés: lakbér: Korona	Felemelt fizetés: lakbér: Korona		
Polgármesternek	4000	800	6000	1200
személyi pótlék	800			
főjegyzőnek	2800	600	3600	600
4 tanácsnoknak egyenkint	2400	480	2800	600
főszámvévonak	2400	480	2800	600
rendőrfőkapitánynak	2800	480	3200	600
főmérnöknek	2800	480	3200	600
segédmérnöknek	1600	400	2000	480
alszámvévonak	1600	400	2000	480
aljegyzőnek	1600	400	2000	480
levéltárosnak	1600	400	2000	480
pénztárosnak	2200	400	2400	480
pénzt. ellenőrnek	1600	400	1800	480
közgyámnak	1400			
személyi pótlék	300	300	1700	480
gazdának	1200	240	1600	300
két I-ső oszt. számtisztnek egyenkint	1400	280	1600	300
két II. oszt. számtisztnek egyenkint	1200	240	1400	300
pénzt. tisztnek	1200	240	1400	300
két rendőr alkapitánynak egyenkint	1700	400	2000	480
öt őröknek egyenkint	1200	240	1400	300
tisztai főügyésznek	1600	—	2400	—
két kerületi orvosnak egyenkint	1000	—	1600	—
kórházi igaz. orvosnak	1400	—	2000	—
kórházi gondnoknak	1200	szabad	szabad	—
személyi pótlék	400	lakás	1600	lakás
közszégi bírósági végrehajtó	800	120	1000	200
két szülésznő egyenkint	400	—	600	—

A felemelt illetmények élvezetében a tisztviselői kar azonban csak az ősszel, a tisztújítás után lép.

15.) Weisz Vilmos számtiszt lekötésének bejelentése. — Weisz Vilmos számtiszt lekötésének tudomásul vétetett, a felmentvény megadatott és ova-déka kiutalványoztatott. Az állásra a pályázat kiirandó.

16.) A torontálvási helyi Kossuth Lajos szobor-bizottság kérelme adomány iránt. — 50 kor. adomány megszavaztatott.

17.) A baromfi tenyésztők országos egyesületének felhívása az egyletbe való belépésre. — A város 15 évre évi 8 korona tagsági díjjal belép.

18.) Benkő Károly eltartási díjainak fedezése czéljából póthitel iránti előterjesztés. — A felmerült többkiadás engedélyeztetett.

19. Tanácsai előterjesztés a honvéd hadapród iskolai városi alapítványi helynek betöltése tárgyában. — A alapítványos helynek Láng Gusztávnak történt adományozása jóváhagyolag tudomásul vétetett.

20.) Indítvány az 1903. évre kiosztandó segélyek ügyében. — Jóváhagyolag tudomásul vétetett.

21.) Tanácsai jelentés a közgyűlés utólagos jóvá-hagyása reményében kiosztott segélyekről. — Jelentés tudomásul vétetett.

22.) Tanácsai jelentés az előfogati szolgálmány bérbeadása tárgyában megtartott árverés eredményéről. — Árlejtési eredmény jóváhagyatott.

23.) Indítvány a vár. közbizághídon vágandó borjuk után vágatási díj megállapítása iránt. — A vágatási díj darabonként 10 fillérben megállapított.

24.) Tanácsai indítvány a vár. hidmérlegek részére felállítandó faház ügyében. — Csinos külsejű bódék felállítása elrendeltetett.

25.) Bacsánovics János kávékés kérelme járdadíj leszállítása iránt. — A járda használati díja 50 koronáról 25 koronára leszállított.

26.) Györgyevics Mihály és társai bözagyárosok kérelme a bóza után kivetett fogyasztási adó leszállítása iránt. — A bóza fogyasztási adója literenként 4 fillérről 2 fillérré leszállított.

27.) Özv. Hefner Antalné nyugdíj iránti kérvénye. — A nyugdíj iránti kérvény elutasított de egy évre 240 kor. kegydíj engedélyeztetett.

28.) Dr. Nenadovics Lyubomir szabadság iránti kérvénye. — Miután fegyelmi ügye letárgyalva nincsen a szabadság iránti kérelem elutasított.

29.) Polgármesteri előterjesztés az itt állomásozó közös hadseregbeli tisztok étkezőjének berendezéséhez leendő hozzájárulás tárgyában. — 400 korona hozzájárulás engedélyeztetett.

30.) Hrehus József, Dinczer Vilmos és Baletics Jakab díjnokok segély iránti kérelme. — Mindegyiknek 50 korona segély engedélyezve lett.

31.) Özv. Petrovics Andrásné kérvénye néhai férje után felmerült temetési költségek engedélyezése tárgyában. — Miután már két ízben tetemes segélyt kapott, kérelmével elutasított.

32.) Querfeld Vilmos városi adótitst segély iránti kérelme. — 100 korona engedélyeztetett.

33.) A magyar hajózási-egyesületnek megkeresése, a városnak az egyleti tagok sorába való belépése tárgyában. — A város tagnak belép.

34.) A kereskedelmi miniszter leirata, a Réva-ujfalvi ut sorompon belüli részének újja kövezése tárgyában. — Felterjesztés intézendő a kereskedelmi miniszterhez, melyben a tényleges állapotnak feltárá-sával rendelkezés megváltoztatására kértik.

35.) Előterjesztés a vár. pénztárban levő 88.271 kor. 23 fill. pénzkészletnek elhelyezése tárgyában. — Levétetett a napirendről.

36.) Tanácsai jelentés a városi csatornázási és árvízvédelmi ügyekben. — A jelentés, mely szerint a tervek január hónapban elkészülnek és leérkeznek tudomásul szölgált.

A jegyzőkönyv hitelesítőik kijelölése után a közgyűlés déli 1/2 órákor véget ért.

Előfizetési felhívás.

Január hó elsejével új előfizetést nyitunk lapunkra.

A „Végvidék“ előfizetési ára:

Egész évre 12 korona.

Fél évre 6 korona.

Negyed évre 3 korona.

Kérjük azon tisztelt előfizetőinket, kiknek előfizetése december hó végén lejárt, hogy azt mielőbb megújítani sziveskedjenek, nehogy a lap szétküldésében fennakadás álljon be.

H I R E K.

— **Adomány.** Az ev. ref. egyház által karacsnyokor az imaházban felállított karácsonfára a következők adakoztak: Pancsovai Népbank 20 kor., Nádor Gyula 10 kor., May Markus 4 kor., Nádor Béla, Málnássy Ferencz, Reichenbecker Lőrincz, Engler Gross-jean Jakab, Bartha Gábor, Sidó Domokos, N. N., Russ Rudolf 2—2 kor., Köhler Vilma, Häussler Hugó, Treibend Erzsébet, id. Paul Jakab, Protolipác Zsigmond, Gasko Gyula, Bedő Zoltán, Häussler János, Molnár József, Hedrich Károly, Kovács György, Schmidt Katalin 1—1 kor. Keeskemény Bálint 60 f. Paul Péter, ifj. Paul Jakab 40 fillér. Az ev. ref. egyháztanács ez uton is hálás köszönetet mond a jószívű adakozóknak.

— **Küldöttség.** A felsőbb leányiskola érdekében a küldöttség a hét végén tiszteleg a közoktatásiügyi miniszternél. A küldöttség a város ügyei iránt élénk érdeklődéssel viseltető főispánunk bajsai Zákó Milán vezetésével Mattanovich Adolf polgármesterből Martin Imre felső kereskedelmi iskolai igazgatóból és Graff J. Pál a Népbank vezérigazgatójából fog állani.

— **Házasság.** Goliaseh Gyula 46 ezredbeli főhadnagy esütőörökön esküdtött örök hűséget Perné Alexandrine kisasszonynak.

— **Előléptetés.** Albrecht József és Nánássy Imre pancsovai szölgabíróági őrökök II. osztályu megyei őrökökké léptettek elő és szölgállattételre a pancsovai főszölgabíróághoz osztattak be.

— **A Népkonyha mulatsága.** A népkonyhaegylet női-bizottsága ma délután 1/2 órákor ülést tart a városháza nagytermében. Ez alkalommal fog a február 3-án rendezendő mulatság programja végleg megállapítani.

— **Tanulók mulatsága.** A pancsovai áll. felső kereskedelmi iskola tanuló ifjúsága január 18-án nagyszabásu estélyt rendez az iskola segélyző-egyesülete javára a Trombitásban. Az érdekes és élvezetesnek ígérkező műsor minden egyes pontját a szegénysorsu társaikon segíteni akaró törekvő ifjúság a maga erejéből látja el. Az ifjak vállalkozása a nagyközönség legmelegebb pártfogásába ajánljuk.

A műsor a következő:

1. Nyitány. Strauss „Böregér“ ez operettjéből, előadja az ifjúsági zenekar.

2. „Walesi bárdok“ írta Arany János. Szavalja Scheibner Aladár felső osztály tanuló.

3. Esti ima. Kreuzer „Éji szállás Granadában“ címü dalművéből, éneklí az ifjúsági dalkör.

4. Egy frakköltöny lélek vándorlása. Humoreszk írta: Tarczynski Kázmér középső oszt. tanuló, felolvasa Petrovics Lyubomir felső oszt. tanuló.

5. Borúra derű. Magyar egyveleg Tarczynski Kázmértól előadja az ifjúsági zenekar.

6. Marseillaise. Éneklí az ifjúsági dalkör.

— **A pancsovai izr. nőegylet** nagyobb szabásu mulatságot rendez január 31-én, mely iránt már is élénk érdeklődés mutatkozik. Lesz monolog, ének, zene és színelőadás. A tevékeny rendező bizottság most fáradozik a sokat ígérő program összeállításán, melyet egészen részletesen legközelebb fogjuk közölni.

— **A Vörös-Kereszt-Egyesület mulatsága.** A Vörös-Kereszt-Egyesület f. hó 24-én fényes jótékonyczélú mulatságot rendez a Trombitában. A választmány ülésén már megalkotta a rendező-bizottságot, melynek tiszteletbeli elnökségét B. Zákó Milán fogadta el. Elnökké választott Penyigey M. Lajos, titkárrá Sikorszky Sándor, pénztárossá Goldberger Mór, ellenőrré Korsós Zoltán, háznaggyá Sepsey Rezső. A városban a bizottság meghívókat nem küld szét, hanem plakátokon hívják meg a közönséget. Belépő díj: személyijegy: 2 K. családjegy: 5 K. Jegyek előre válthatók: Wittigschlager-czéggnél, Nádor Gyula, Poppovics, Nádor és társa, Kovács Árpád, May Márk, Antonovics és Janosevics üzletében. Kez-dete este 9 órakor. A jótékony czél érdekében pártolásra hívjuk fel olvasóinkat.

— **Becsületes megtaláló.** Gyuristics Zsiva homolici lakos a napokban Pancsován jártában elvesztett 580 koronát. A tekintélyes összeget Schwaizer Frigyes helybeli lakos találta meg és rögtön a kapitányságra vitte, hol azt Gyuristics igazolás után azonnal át is vette.

— **A népkonyha-egyesület új tagjai.** A szegény gyermekek népkonyha egyesületnek pártoló tagjai lettek: Zsifkovicz Mária gyűjtő ivén: Aigner Tivadarné, Burget Lajosné, özv. Indrák Helen, Fizeschán Julia, özv. Huber Anna, Mayer Helen, Fischgrund Anna, Reindl Ernőné, Popovits Elis, Buchter Józsefné, Benkő Lászlóné, özv. Ofner Józsefné, Kayl Jenő, Fried N.-né és Goldberger Mór; Lambrecht Péterné gyűjtő ivén: Philippovics Katalin, Philippovics Eleonora, Sidó Domokosné, Kayl Jenőné, Garai Hermin és Boór Elemérné.

— **Előadás.** Szombaton e hó 17-én délután 3 órakor a felső leányiskola tantermében Dózsa Imre tart előadást a továbbképző tanfolyam hallgatóinak a fizika köréből.

— **Újévi üdvözlések megváltása.** A „Gromon Dezső magyarnyelvterjesztő egyesület“ ivén még a következők váltották meg az újévi üdvözléseket: Fritsch Fülöp 2 K.-val, Pethes Béla 1 K.-val, Dr. Adler Arthur 2 K.-val, Dr. Milassin Kálmán 4 K.-val, Ulmer József 2 K.-val és Frischauf József 2 K.-val Fogadják az egyesület igazgatóságának mély köszönetét.

— **Iparosaink figyelmébe.** Az iparhatósági megbizottak választása január hó 18-án fog megtörténi. A választás d. e. 8 órakor veszi kezdetét Rakicsics alkaptány hivatalos helyiségében és délig tart. Jó volna, ha iparosaink és kereskedőink kissé érdeklőd-nének sajtó ügyük iránt.

— **Dalestély.** Az izr. templom-dalegylet január 3-án igen sikerült dalestélyt adott a Trombitás nagytermében. A kiváló gondnal begyakorolt és helyes érzékkel éneklét karénekek között különösen Huber K. gyönyörű „Fohásza“ keltezt nagy hatást, amelynek legnehezebb részeit is a derék dalárok ritka precizitással és összehanggal adtak elő. Igén kedves meglepetés volt Winkler Matild k. a. által éneklét magyar népdalok. A fiatal énekesnő simulékony, kellemes hangjával éneklét népdalok hatását Bresz-lauer Blanka k. a. ügyes és diszkrét czimbalom kísérete nagyban fokozta. A hat énekszömből álló érdekes program után a fiatalság animált táncza következett. Minden szép és jó volt. Csak egyet nem hagyhatunk megjegyzés nélkül. Nem értjük miért ad az egylet egy majdnem tiszta magyar műsorról német nyomtatványt a közönség kezébe. Nem is olyan régen a műsört magyarul is adta az egylet. Ez a visszafjödés nem helyes. Hisszük hogy másképp is lesz a jövőben.

— **Változások az iparosok és kereskedők között.** A rendőrkapitányság mint I. fokú iparhatóság 1902-ben a következő iparigazolványokat illetve iparengedélyeket állította ki: képesítéshez kötött ipar gyakorlására 47 igazolványt, engedélyhez kötött ipar üzésére 20 engedélyt, kereskedőnek 45 igazolványt egyéb iparágakra 8 igazolványt. Ezen iparigazolványok illetve engedélyk után tanoncz iskolai czelokra összesen 1400 korona folyt be. 1901-ben majdnem megégyeszer annyi iparigazolvány lett kiállítva Ez a visszaesés is egy szomorú jele az általános pangásnak.

— **A város közigazgatás biottsága** január 15-én d. u. 3 órakor tartja havi ülését a városháza közgyűlési termében.

Tanítók sorsjátéka. A Magyar Tanítók Országos Takarékos és Hitelszövetkezete ismét tanujelét adta annak, hogy a maga elé tűzött nemes céljának megvalósulását kívánja. A tanítók hitelkétségének kielégítésében már eddig is váratlan sikereket ért el. Ujabban egy lépéssel tovább haladt és a magyar királyi pénzügyminiszteriumtól engedélyt kért és kapott, hogy a magyar tanítóság emberbaráti intézményei részére és az újságírók egyesülete segítő alapja javára tárgysorsjátékot rendezhessen. A sorsjáték előmunkálatai megkezdődtek. Részletes tájékoztató január hó folyamán várható.

— **A hajózás megnyitása.** Az I. cs. és kir. szabályozott dunagőzhajózási társaság január 4-én megnyitotta a Pancsova — Belgrád — Zimony közti helyi hajó közlekedést az őszi menetrend szerinti. Ezenkívül az összes Száva menti állomásokra a teherárak felvételét is megkezdte.

— **Pancsova—Belgrád közti forgalom igen élénk** volt a múlt évben. 1902-ben Pancsováról 31235 utas utazott Belgrádba és Belgrádból Pancsovára 30956 ember érkezett.

— **Ragályos betegségek 1902-ben.** Az elmúlt évben is meglehetősen sokféle fertőző betegség uralkodott városunkban. Nevezetesen megbetegedett difteritiszben 13 (meghalt 6), vörhenyben 6, kanyaróban 56, tifuszban 12 (meghalt 2), bárány himlőben 13, ortanczban 2, krupban 3 (meghalt 1), számarhurutban 30 (meghalt 3). A 135 fertőző beteg közül meghalt 12.

— **Ákáczfa eladás.** Hetfőn, január 12-én a szerb temetőhöz vezető Ráday utca végén álló akáczfák, kedden pedig a rom. kath. temető előttiek adatnak elő nyilvános árverésen.

A Horgony Pain-Expeller (Richters Linimentum Capsici comp.) igazi népszerű házi szer lett, mely számos családban már több mint 34 év óta mindig készletben van. Hátfájás, csípőfájdalom, fejfájás, köszvény, csuszál stb.-nél a Horgony Pain-Expellerrel való bedörzsölések mindig fájdalomcsillapító hatást idéznek elő, sőt járványkór, mint: a kolera és hányóhas-folyás, az altestnek Pain-Expellerrel való bedörzsölése mindig igen hasznosnak bizonyult. Ezen kitűnő házi szer jó eredménnyel használtatott az influenza ellen is és 80 f., 1 k. 40 f. és 2 k. árban a legtöbb gyógyszerárban kapható, de bevásárlás alkalmával mindig határozottan: „Richter-féle Horgony-Pain-Expeller” vagy „Richter-féle Horgony Liniment”-et tessék kérni és a „Horgony” védjegyre figyelni kell.

Hirdetések.

A pancsovai kir. járásbírósgától.

1902. El. 47. sz.

Hirdetmény.

A sommás ügyv. szabályok 18. §-a értelmében közhírré teszem, hogy az 1903. évben

I., az egyességi ügyeket és a fizetési meghagyásokra vonatkozó ügyeket **Mayer Ferencz** kir. járásbíró,

II., a szóbeli polgári panaszokat **Fritsch Fülöp** kir. járásbíró és

III., a bűnvádi feljelentéseket és panaszokat **Keeskeméti Bálint** kir. albiró minden hétfőn és pénteken 9—11 óráig fel fogja venni.

A felek részére az irodák hétköznapokon 9—11 óráig, vasárnap- és ünnepnapokon 9—10 óráig nyitva állanak.

Pancsován, 1902. évi december hó 28-án.

Fritsch,
kir. járásbíró.

1-1

Pancsovai

látképes levelezőlapok

(legújabb felvételek)

igen szép egy- és többszínű fotolitográfiai kivitelben kaphatók

Wittigschlager C.

könyvkereskedésében, Pancsován.

A Richter-féle Liniment. Caps. comp.

Horgony-Pain-Expeller

egy régi kipróbált házi szer, amely már több mint 33 év óta megbízható bedörzsölésalkalmazattal köszvény, csuszál és meghűléseknek.

Intés. Silányabb utazatok miatt bevásárláskor óvatossággal vegyük és csakis eredeti üvegeket dobozokban, „Horgony” védjeggyel és a „Richter” cégjegyzéssel fogadjunk el. — 80 f., 1 k. 40 f. és 2 k. árban a legtöbb gyógyszerárban kapható. Főraktár: **Török József** gyógyszerésznél Budapest.

Richter F. Ad. és társa,
csász. és kir. udvari szállítók.
Rudolstadt.

Dr. Lengiel F.-féle Nyirfa-balzsam.

Már maga az a nedv, mely a nyirfa törzséből, ha abba fűrészt eszközünk, kifolyik, emberemlékezet óta mint a legkitűnőbb sejtítőszert ismeretes; ha azonban ezt a nedvet a feltaláló előírása szerint kémiai uton balzsammá készítjük, akkor lesz csak kitűnő hatása. — Ha az arczot vagy más bőrhelyet ezzel este bekenjük, a bőrön már másnap reggel majdnem észrevehetően pikkelyek válnak le, miáltal a bőr vakító fehér és finom lesz.

Ez a balzsam elsimítja az arczon képződő ráncokat és himlőhelyeket és annak fiatalos arczszínt ad; a bőrkeményedést, finomságot és üdültséget kölcsönöz, a legrövidebb idő alatt eltávolítja a szepilkéket, bőrfoltokat, anyajegyeket, az orr vörösségét, bőr-aknékat és mindenféle bőrtisztatlanságot. Egy korsó ára használati utasítással együtt 1 f. 50 kr.

Dr. Lengiel-féle Benzoe-szappan

a legenyhébb és leghasznosabb szappan a bőrgyógyászat, különlegesen preparálva darabonként 60 kr. — Kapható minden nagyobb gyógyszerárban. Főraktár Budapest **TÖRÖK JÓZSEF** gyógyszerárban, Király-utca 12. szám.

Diätetikus szer!

Diätetikus szer!

Gyomor bajosoknak!

Mindazoknak, kik meghűlés, a gyomor túlterhelése, hiányos, nehezen emészthető, vagy túlfűrt vagy hideg ételek élvezete, továbbá rendetlen életmód által maguknak gyomorhurut, gyomorgörccs, gyomor-fájdalom, nehéz emésztést vagy elnyálkásodást

szereztek, ezennel egy jó házi szer ajánlatik, melynek kitűnő hatásai már évek hossza során át kipróbáltattak. Ezen szer az

Ullrich Hubert-féle növénybor.

Ezen növénybor kitűnő, gyógyhatású fűvekből jó borral van készítve, mely erősíti és életkelti az emésztési szervezetet. A növénybor megszünteti az emésztési zavart és elősegíti az egészséges vér képződését.

A növénybornak ideje korán való használatát leggyakrabban még esirájában elfojtható minden gyomor-bántalom. Ezért tehát el nem mulasztandó, a növénybort idejekorán használni. Oly jelenségek, mint: felfújás, felbőfennés, gyomorgörccs, felfúvás, emelgés hányással, mely bajok kronikus (elavult) gyomor bajnál különösen hevesen jelentkeznek, néhány napos ivás után eltűnnek.

Székrekedés és annak kellemetlen következményei, mint szorulás, köhögéscsökkenés, szívdobogás, álmatlanság, valamint vérszorulás a májban, lépben és kapuérrendszerben (Hämorrhoidal-bántalmak) növénybort gyakran igen hamar megszünteti az emésztésképtelenséget és eltávolítja a gyomorból és belekből könnyű szék által az ártalmas anyagokat.

Száraz, sápadt arczszin, vérhiány, erőtlenség leggyakrabban a rossz emésztés, elégtelen vérképződés és a máj beteges állapotának következményei. Ily egyének étvágyhiányt, ideges ellankadás és rossz kedélyhangulat mellett, fejfájással és álmatlansággal lassan elatnyulnak és sirba szállnak. A növénybor az elgyengült életkorok új lendületet kölcsönöz. A növénybor fokozza az étvágyat, elősegíti az emésztést és táplálkozást, előmozdítja az anyagcserét, siettet a vérképződést, csillapítja a felizgató idegeket s új életkedvet teremt. Számos elismerés és köszönő-irat bizonyítja ezt.

A növénybor kapható üvegenként 3 koronáért és 4 koronáért Pancsova város gyógyszerárban, továbbá, Hémolicez, Breszovác, Belgrád, Zimony, Batáj-nicza, Új-Páza, Ó-Páza, Glogon, Almás, Franzfeld, Réva Újfalu, Román-Petre, Károlyfalva, Alibunár, Dolova, Mramorák, Bavaniste, Temes Kubin, Szendrő, Pozsarevác, Aleksandrovec, Palánka, Parezány, Arangjelovác, Mb. Valjevo, Obrenovác, Sabac, Sasinski, Mitrovicza, Lacarak, Ruma, Ireg, India, Új-Karlóca, Slankamen, Titel, Perlasz, Farkasd, Tor-Sziget, Ozora, Tor-Vásárhely, Dobroica, Kevi-Szöllős, Vég-Szent-Mihály, Temes-Paulis, Jaszenova, Vraesevác, Fehértemplom, Palánka, Gradiste, Ó-Moldova, Új-Moldova, Petrovác, Svilajnac, Kragujevac, Grn. Mila-novác, Reska, Loznica, Janja, Bjelina, Erdevik, Cserovác, Ó-Futtak, Karlóca, F.-Kovil, Pétervárád, Újvidék, Versee stb. gyógyszerárban, valamint Magyarország és Ausztria-Magyarország minden kisebb és nagyobb helyiségeinek gyógyszerárban.

Azonkívül a pancsovai gyógyszerár szétküld 3 és több üveg növénybort eredeti áron Ausztria-Magyarország minden részére.

Utánzatoktól óvakodjunk.

Kérjük határozottan

Ullrich Hubert-féle növénybort.

FŐRAKTÁR Pancsova részére RADA FRIGYES gyógyszerárban az „Angyalhoz”.

Diätetikus szer!

Diätetikus szer!

Diätetikus szer!

Diätetikus szer!

Diätetikus szer!

Diätetikus szer!

Diätetikus szer!

Diätetikus szer!

Diätetikus szer!

Diätetikus szer!

Diätetikus szer!

Diätetikus szer!

Diätetikus szer!

Diätetikus szer!

Thierry A. gyógyszerész egyedül valódi angol Balzsamja

Egészségügyi hatóságilag megvizsgálva és jóváhagyva.

Az üvegek felszerelése kereskedelm. törvényileg bejegyzett mintavédelem alatt áll.

Ezen Balzsam belsőleg és külsőleg gyógyít. És pedig: 1.) Mint eddig elérhetetlen hatású gyógyszer a fűd és a mell minden betegségénél; enyhíti a hurutot, és megszünteti a kivetést, csillapítja a fájdalmat okozó köhögést és meggyógyítja még a régebbi keletű ilyfajta bajokat is. 2.) Hatá a kitűnő torokgyulladásnál, rekedtségnél és minden torokbetegségnél stb. 3.) Minden lázat alaposan elhajt. 4.) Meglepő gyorsan gyógyít gyomorgörccsöket, köhögést és gyomorszakgatást. 5.) Enyhíthetőségnél és vértisztító szer, tisztítja a veséket, megszünteti a hypochondriát és melancholiát, erősíti az étvágyat és az emésztést. 6.) Kitűnően szolgál fogfájásnál, odvas fogak, szájhurut és minden fog- és szájbetegségnél, megszünteti a felbőfögést, a száj és gyomorból eredő rossz szagot. 7.) Külsőleg használva mint csodálatos gyógyszer szolgál minden sebnél, hőpörsenél, szemölcsök, égési sebek, elfagyott tagok, rüh, var és kiütéseknél, megszünteti a felfújást, zúgást, szakgatást, köszvényt, felfújást stb. Ügyeljünk mindenkor szorgosan a zöld apáczavédjegyre, a mint az itt ábrázolva van. Hamisításoktól legjobban óvakodhatunk, ha egyenesen a gyárból hozatunk eredeti, behajított kartonba helyezett 12 kis vagy 6 duplaüveget 4 koronáért, Bosznia és Hercegovinába 4 korona 60 filléért bérmentesen szállítva Ausztria-Magyarország bármely postállomására. Kevesebb mennyiség nem küldetik. A küldés csak az összeg előre utalványozása vagy részfizetés teljesítése esetén eszközölthetik.

Miért szenved ön? mikor biztos gyógyulásra nyújt kilátást ezen szer bármilyen sebnél, legyen az bármily régi s csaknem mindig elkerülhető a fájdalmas és veszélyes műtétek sőt amputációk is, ha

Thierry A. gyógyszerész egyedül valódi

százlelevelű róza (centifolia) kenőcsét

használnak, mely rendkívül szívóerővel bír, s a sebek gyógyításában és a fájdalom csillapításában eddig utóérhetetlenül áll. A valódi százlelevelű róza (centifolia) kenőcsét használható: gyermekgyógyászatnál jelentősek mellgyulladásnál, a tejfolyás elkerülésénél, mellkambetegségeknél, ortanczban, mindennemű régi bajoknál, felrepedezett lábak és lábszáraknál, sebeknél, sófolyásnál, dagadt lábknál sőt csontszárási is; ütöt-, szánt-, lőtt-, vágott- és zúzott sebeknél; idegen testek, mint üveg- és faszilánkok, homok és sörét, tüske stb. kiszívás által való eltávolítására; mindenféle daganat, ki-nőves, karbunkulus, ujanőves, sőt ráknál is; ujkkacoz, körömdaganat, tályog, feltört tábak, minden-nemű égési sebek, elfagyott tagok, betegeskedő fekvéstől keletkező sebek, nyakdaganatok, vérdaga-natok, fűdaganatok, és gyermekek ázott sebei stb. stb. Széküldés csak az összeg előutalványo-zása után történik. 2 tégely ára portóval, szállítással együtt 3 korona 50 fillér.

Köszönőiratok eredeti példányokban nagy számban állanak közzételítésre. Óva intem az érdeklődőket hatástalan hamisítások megvételeitől és kérem szigorúan ügyelni arra, hogy minden tégelyen a „Schutzengli-Apotheke des Thierry (Adolf) LIMITED in Pregrada” cégének kell bejegyezve lenni.

Ezen két, gyógyhatásában felülmúlhatatlan szer nincs soha a átvételre megromlásnak, sőt ellenkezőleg, mind régebb, annál értékesebb, és hatá-sosabb; nem szenvednek sem a hidegség sem a forróság behatása alatt, emellett bármely évszakban szétküldhetők. Ezen két szer majdnem mindig, javulást és segélyt eredményez, legalább is az orvos segélyének igénybevételeig. Természetesen mellőzni kell mindig más, hamisított szernek, vagy ilyenfajta sokszor ajánlott értéket és hatás nélkülű gyógyvezetett pótszernek használatát, — melyekről csak ezáltalani, dobjuk ki a pénzt, — hanem maradjunk meg mindig ezen két, régóta bevált, oltos és megbízható szer használatánál, melyek-nek mint teljesen ártalmatlan, világszerte ismeretes szernek, minden esemé-lyen, bármely események előfordulásánál készletben kellene lenniük. A hol ezen szernek nem volna kapható a fent leírt, valódiságot bizonyító véd-jeggyel ellát-a, onnét legelőszörűbb direkt rendelni a következő címzésel:

An Apotheke Thierry (Adolf) LIMITED Schutzengli-Apotheke in Pregrada bei Rohitsch-Sauerbrunn.

Központi raktár Budapestben Török J. gyógyszerárban, Zágrábban Mittelbach S. gyógyszerárban és Bécsben Brady C. gyógyszerárban.

20-9

20-9

20-9

20-9

20-9

20-9

20-9

20-9

20-9

20-9

20-9

20-9

20-9

20-9

20-9

20-9

20-9

20-9

20-9

20-9

20-9